

YOLCULUĞA HAZIR MISIN?

VACILANDO

OKURLARIMIZ İÇİN HAZIRLANMIŞTIR

Vacilando Kitap
Özgün Adı: The Napoleon of Notting Hill
G. K. Chesterton / Notting Hill'in Napolyon'u

Vacilando Kitaplık No: 057

Çeviren: Yasin Demir
Editör: Elvan Kaya Aksarı
İllüstrasyonlar: W. Graham Robertson
Kapak Tasarım: Hakan Kaya
Sayfa Düzeni: *ademsenel.com*

1. Baskı: Ekim 2025

ISBN: 978-625-97713-7-3

Baskı-Cilt: Akademi Matbaa
Güven İş Merkezi, Topkapı
Zeytinburnu / İstanbul
Sertifika No: 47610

🌐 vacilandokitap.com
📷 [instagram.com/vacilando.kitap](https://www.instagram.com/vacilando.kitap)
✉ [x.com/vacilandoK](https://www.x.com/vacilandoK)
E-posta: bilgi@vacilandokitap.com

Vacilando Kitap
Emek Mah. 97. Sokak No: 19/6
Çayırova / Kocaeli
Sertifika No: 49077

© 2025, Vacilando Kitap. Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

G. K. CHESTERTON

NOTTING HILL'İN
NAPOLYON'U

İngilizce Aslından Çeviren: Yasin Demir

ÇEVİRMENDEN...

“Şimdi İngiltere’de, tüm sistemlerin belli belirsiz el yordamıyla ulaşmaya çalıştığı şeyi, yanılısı olmayan uyuşuk halk despotizmini kurduk. Devletimizin başında bir tek adam istiyoruz, onu istememizin sebebi muhteşem ya da erdemli olduğu için değil, geveze bir kalabalık yerine tek adamı tercih etmemizdir. Kalıtsal hastalık ya da onun gibi şeylerin ortaya çıkma ihtimalini ortadan kaldırmak için kalıtsal monarşiyi terk ettik. İngiltere Kralı bir jüri üyesi gibi resmî bir rotasyon listesinden seçiliyor. Bunun ötesinde tüm sistem sessizce despotiktir ve bunun bir homurtuya yol açtığını da görmedik. Tarihteki ulusların yarısı en büyük oğulların ve onların en büyük oğullarının şansına güvenmedi mi ve bunların yarısı da oldukça iyi idare etmedi mi? Mükemmel bir sisteme sahip olmak imkânsızdır; bir sisteme sahip olmak ise kaçınılmazdır. Tüm kalıtsal monarşiler bir şans meselesiydi; alfabetik monarşiler de öyledir. Stuartlar ve Hanoverlar arasındaki farklılıkta derin bir felsefi anlam bulabilir misiniz?”

Chesterton’ın 1904’te yazdığı ve 1984’te geçen kurgusal evreninin ana hatlarını yukarıda kendisi özetliyor. George Orwell’in “1984”ünden takribi yarım asır önce Chesterton’un yarattığı, içinde çok sayıda siyasi ve toplumsal hiciv barındıran bu absürt komedide İngiliz halkı, çürümüş demokrasisi ile kalıtsal monarşisini terk ederek yeni bir sisteme geçmiştir. Artık İngiltere Kralı kurayla belirlenmektedir. Bir şekilde ilerleyen sistem, kuranın bir deliye isabet etmesi ile altüst olur. Her şeyi şakaya vuran bu “deli”, en büyük

şakasını yapmak için Krallığın kendisine verdiği bütün yetkileri kullanarak İngiltere'yi daha eğlenceli bir yer kılmak uğruna Orta Çağ âdetlerini geri getirmek üzere bir nizamname yayınlar. Kral Auberon Quin, İngiltere'yi özüne döndürecek ve Londra'nın ilçelerinden küçük prenslikler yaratacak, Orta Çağ'ın şatafatlı kıyafetlerini herkese giydirecektir. Fakat Kral'ın türlü türlü şakaları çevresindekilerde karşılık bulmazken, onu ciddiye alan biri çıkar: Notting Hill Valisi Adam Wayne! Kral'dan daha "deli" olan bu adam, Aden Bahçesi'ne benzettiği sokağında yapılacak yeni yol projesi için kendisine teklif edilen her şeyi reddeder ve Londra'nın tüm ilçeleri, daha doğrusu tüm prenslikleri ile savaşı göze alır. Londra sokakları gelenekçilerle yenilikçilerin çarpışmasında kan deryasına dönerken, Notting Hill'de yeni bir Napolyon doğmakta, Londra'nın mütevazı ilçesi bir imparatorluğa dönüşmektedir.

Gençliğinde bir inanç krizi geçiren ve kendi ifadesiyle "şeytanın yollarını öğrendiği bu anarşik dönemde" toplum yapısını sorgulayan Chesterton, bu dönemden çıkışı Tanrı ile konuşmakta bulur. Ortodokslukla liberalizmi bir potada erittiği düşünceleri siyasi düşüncelerinin temelini oluştururken, ahlak felsefesi ile ilgili düşüncelerini Katoliklikle harmanlar. Ortodoks olarak başladığı serüvenini Katolik olarak tamamlamasının nedeni de bu olsa gerektir. Ona göre Tanrı sonsuzdur, insan ise söndürülemez bir yıldız. Dünyada inkâr edilemez bir ilahi nizam vardır. Bu inançlarından dolayı "ilerleme" adı altında övgüler düzülen toplumsal değişimlere şiddetle karşı çıkmıştır. Bu kitapta da yazarımız, toplumsal gelişim karşısında manevi değerlerin korunması üzerine çıkan ihtilafta açıkça taraf tutmaktadır. Siyasi ve dinî düşünceleri birbirinden çok farklı olsa da fikirlerini derinden etkilediği George Orwell'ın kitlesine ulaşamayan Chesterton'un onun gölgesinde kaldığını söylemek hata olmayacaktır. Ama bu durumun yazarımızın kaleminin maharetine gölge düşürdüğünü hiç düşünmüyorum.

Chesterton'ın 25 yaşımda yazdığı ve aynı zamanda ilk romanı olan bu kitabı, yazılmasından 121 yıl sonra ilk kez Türkçeye kazandırmamın mutluluğunu siz değerli okuyucularla paylaşıyorum. 75 dipnot ile kitabı zenginleştirmeye çalıştım. Hatalarım olduysa affola.

HILAIRE BELLOC'A¹

Her küçük kasaba veya mekân için
Tanrı yıldızları özellikle yarattı;
Bebekler baykuş gibi yukarı baktı
Ve onları bir ağaca dolanmış gördü:
Sussex Downs'dan bir ay gördün,
Bir Sussex ayı, hâlâ gidilmemiş,
Kasabaya ait bir ay gördüm,
Campden Hill'deki en büyük lambaydı.

Evet; Gökyüzü, evin her yerindedir,
Büyük mavi bir başlık gibi,
Velhasılıkelam (sakin olun; sonunda
Hedefine ulaşıyor benim avare aklım),
Kahramanlık da böyledir işte;
Bu dünyanın sonuna kadar bitmeyecek,
Ve somurtkan motorlar sallansa da,
Fazla korkma, dostum.

Bu ne ölümsüz İngiltere'nin kaldığı
Nelson'un² kül vazosunda bitti
Ne de uzun genç adamlarınızın

1 Chesterton'ın yakın arkadaşı olan komik şiirleri ile bilinen Fransız kökenli İngiliz şair ve hicivci. George Bernard Shaw, ikilinin arkadaşlıklarını "Ches-terbelloc" olarak tanımlamaktaydı. -çn.

2 Horatio Nelson, Napolyon Savaşlarında görev almış ve Trafalgar Savaşı'nda hayatını kaybeden ünlü İngiliz denizci. Nelson'un şapkasında taşıdığı mücevherli saat, Fransızların Mısır'ı işgali sonrası Akdeniz'deki Fransız gemilerine karşı harekâtı nedeniyle 3. Selim tarafından hediye edilmiştir. -çn.

Şarap içer gibi ölüm içtiği Austerlitz³ de.
Bilgiçler bize soğuk makinelere
Ne olacağını söylediğinde
Ruhlarımız karanlığın içinde şöyle der:
“Belki de ama daha olası şeyler de var.”

İhtimal ki bu düzlüklerden daha uzakta
Davullar savaş valsi çalacak ve ölüm, özgürlükle dans edecek;
İhtimal ki barikatlar aşağıda katliamları haykırarak
Yukarıda ise dumanlar tütecek,
Ölüm, nefret ve cehennem insanların sevecek bir şey bulduğunu
ilan edecek.

Güneşli yaylalarınızdan uzakta
O rüyayı gördüm;
Yürüdüğüm sokaklar aydınlandı
Ve Tanrı’yı işaret eden yıldızlı sokaklarla buluştu.
Bu destansı efsaneyi çocukken hayal ederdim
Campden Tepesi’ndeki yıldızlara çarpan büyük gri su kulesinin altında
Ve hâlâ hayal ediyorum.

3 Napolyon’un Avusturya ve Rus ordularını ağır bir mağlubiyete uğrattığı muharebe. Savaşın ardından Çar Aleksandr, Napolyon’u kastederek, “Bir devin elindeki bebekleriz” demiştir. -çn.

BİRİNCİ KİTAP

BÖLÜM 1

KEHANET SANATINA GİRİŞ

Okurlarımın çoğunun ait olduğu insan ırkı, başından beri çocuk oyunları oynamaktadır ve muhtemelen nihayete kadar da oynayacaktır; bu durum yetişkinliğe geçen az sayıda insan için bir ildir. Ve en çok bağılı olduğu oyunlardan birinin adı olan “Yarını Karanlık Tut”, aynı zamanda (bilhassa Shropshire’daki köylüler tarafından) “Kâhini Kandırmak” olarak da adlandırılır. Oyuncular, zeki adamların bir sonraki nesilde neler olacağına dair söyleyecekleri her şeyi çok dikkatli ve saygılı bir şekilde dinlerler. Oyuncular daha sonra tüm zeki adamlar ölene kadar bekler ve onları güzelce gömerler. Sonra gider söylediklerinin tam aksini yaparlar. Hepsi bu kadar. Basit zevkleri olan bir ırk için bu çok eğlencelidir.

Çünkü insanoğlu için çocuk olmak, çocuksu bir inatçılığa ve çocukça bir gizeme sahip olmaktır. Onlar, dünyanın başlangıcından beri bilge adamların kaçınılmaz olarak gördükleri şeyi asla yapmadılar. Sahte kâhinleri taşıdıkları söylenir; ama gerçek kâhinleri daha büyük ve daha adil bir zevkle taşıyabilirlerdi. İnsanlar bireysel olarak az ya da çok akılcı bir görünüm sergileyebilir, yemek yiyebilir, uyuyabilir ve türlü türlü dolaplar çevirebilir. Ama insanlık bir bütün olarak değişkendir; mistik, döneke ve zevklidir. Erkekler erkektir, Erkek ise bir kadındır.

Ancak yirminci yüzyılın başlarında Kâhini Kandırmak oyunu daha önce hiç olmadığı kadar zorlaştırıldı. Bunun nedeni, o kadar çok kâhin ve o kadar çok kehanet vardı ki, onların tüm marifetlerinden sıyrılmak zordu. Bir adam özgür, coşkulu ve şahsına münhasır bir şey yaptığında, daha sonra onu korkunç bir düşünce alıyordu: Bu önceden tahmin edilmiş olabilirdi. Bir dük bir lamba direğine tırmandığında veya bir başrahip sarhoş olduğunda gerçekten mutlu sayılamazdı çünkü bir kehaneti yerine getirip getirmediğinden emin olamazdı. Yirminci yüzyılın başlarında zeki adamlar için yer yoktu. Onlar o kadar yaygındı ki, aptal bir adam oldukça istisnai bir durumdu ve bir aptal bulduklarında sokakta kalabalıklar hâlinde onu takip ettiler, onu el üstünde tuttular ve ona devlette yüksek bir makam verdiler. Ve tüm bu zeki adamlar bir sonraki çağda neler olacağına dair hesap kitap yapıyorlardı, hepsi oldukça net, keskin görüşlü, acımasız ve oldukça farklıydı. Görünen o ki, atalarını kandırma oyunu bu kez başarılı olamayacaktı çünkü atalar, gece gündüz torunlarının ne yapacağını düşünebilmek için et yemeyi, uyumayı ve güncel politikayı ihmal ettiler.

Ancak yirminci yüzyılın kâhinlerinin çalışma şekli şuydu: Kendi zamanlarında devam eden bir şeyi aldılar ve sonra olağanüstü bir şey olana kadar bunun artarak devam edeceğini söyleyip, çoğu zaman bu olağanüstü şeyin garip bir yerde gerçekleştiğini ve bunun zamanın işaretlerini gösterdiğini de eklediler.

Örnek olarak Bay H. G. Wells⁴ ve diğerleri; bilimin, geleceğin idaresini ele alacağını ve tıpkı motorlu arabanın at arabasından daha hızlı olması gibi, güzel bir şeyin de motorlu arabadan daha hızlı olacağını düşündüler ve sonsuza kadar bu böyle devam etti. Ve onların küllerinden Dr. Quilp doğdu, bir adamın makinesiyle dünyayı o kadar hızlı dolaşabileceğini söyledi ki, her dönüşünde

4 Birçok bilim kurgu kitabının yazarı Herbert George Wells. -çn.

bir cümlelerin bir kelimesini söyleyerek eski dünyanın bir köyünde uzun, samimi bir sohbeti sürdürebilirdi. Ve bu deneyin felçli yaşlı bir binbaşı üzerinde denendiği ve binbaşının dünyayı o kadar hızlı dolaştığı söyleniyordu ki (başka bir yıldızın sakinlerine göre) dünyanın etrafında beyaz bıyıklı, kırmızı tenli ve tüvit bir halka varmış gibi görünüyordu - Satürn'ün halkası gibi bir şey.

Bir de karşı ekol vardı. Çok kısa bir süre içinde doğaya dönmemiz ve hayvanlar gibi sade ve yavaş yaşamamız gerektiğini düşünen Bay Edward Carpenter⁵ vardı. Edward Carpenter'ı, insanların, inekler gibi otlayarak ya da yiyeceklerini yavaş ve sürekli alarak büyük ölçüde geliştiğini söyleyen Pocohontas Kolejinden İlahiyat doktoralı James Pickie takip ediyordu. O, en cesaret verici sonuçlarla şehir insanlarını dana pırzolasıyla kaplı bir tarlada dört ayak üzerinde gezdirdiğini söyledi. Sonra Tolstoy ve hümanistler, dünyanın giderek daha merhametli hâle geldiğini ve bu nedenle hiç kimsenin öldürme arzusuna kapılmayacağını söylediler. Ve Bay Mick sadece vejetaryen olmakla kalmadı, nihayet vejetaryenliğin sonunun geldiğini ilan etti ("sessiz hayvanların yeşil kanını dökmek" diyordu) ve daha iyi bir çağda insanların sadece tuzla yaşayacağını öngördü. Sonra Oregon'dan (bu şeyin denendiği yer) "Tuz Neden Acı Çekmeli?" adlı broşür geldi ve ortalık fena karıştı.

Diğer taraftan, bazı insanlar akrabalık bağlarının daralacağı ve sertleşeceğini öngörüüyordu. Gelecekteki tek şeyin Britanya İmparatorluğu olacağını düşünen Bay Cecil Rhodes'a⁶ göre İmparatorluktan olanlarla olmayanlar arasında; Hong Kong'un içindeki Çinli ile dışındaki Çinli arasında, Cebelitarık Kayası'ndaki İspanyol ile

5 "Medeniyet: Sebep ve Tedavi" kitabında medeniyeti, insanların geçirdiği bir tür hastalık olarak yorumlayan İngiliz şair. Kendisine verilen "gay godfather of the British left", Türkçe karşılığı olan "İngiliz solunun eşcinsel babası" lakabını eşcinsel hayat tarzından ve savunuculuğundan almaktadır. -çn.

6 İngiltere'nin Güney Afrika Kolonisi Başbakanlığı yapmış maden patronu. -çn.

ŞEHİRLİ ADAMLAR DANA PİRZOLALARIYLA KAPLI
BİR TARLADA DÖRT AYAK ÜZERİNDE.

dışındaki İspanyol arasında ve insan ile ilkel hayvanlar arasındaki uçuruma benzer bir uçurum olacağını düşünüyordu. Ve aynı şekilde aceleci arkadaşı Dr. Zoppi (Anglosaksonizmin Pavlus'u) bunu daha da ileri götürdü ve bu görüşün bir sonucu olarak yamyamlığın, İmparatorluğun bir üyesini yemek anlamına gelmesi gerektiğini, eziyet çektiirmeden öldürüldüğü takdirde tebaa halklardan birini yemek anlamına gelmemesi gerektiğini savundu. İngiliz Guyanası'nda bir insanı yeme fikri karşısında duyduğu korku, onu duygusuz olmakla itham edenlerin stoacılığı nasıl yanlış anladıklarını gösteriyordu. Yine de zor bir durumdaydı; çünkü bu deneye kalkıştığı ve Londra'da ikamet ettiği sırada İtalyan sokak müzisyenleriyle birlikte yaşamak zorunda kaldığı söyleniyordu. Ve onun sonu korkunç oldu, çünkü tam başladığı sırada Sir Paul Swiller'in Kraliyet Cemiyetinde, vahşilerin düşmanlarını yemesi hakkında bilinenlerin dışında, ahlaki ve hijyenik açıdan da haklı olduklarını, çünkü düşmanın niteliklerinin onu yiyene geçtiğinin doğru olduğunu kanıtlayan büyük makalesini okudu. Bir İtalyan müzisyenin doğasının geri dönülmez bir şekilde içinde büyüyüp filizlendiği düşüncesi, nazik yaşlı profesörün dayanabileceğinden neredeyse daha fazlaydı.

Bay Benjamin Kidd⁷, ırkımızın büyüyen ezgisinin gelecekle ilgilenmek ve gelecek hakkında bilgi sahibi olmak olduğunu söylemişti. Bu fikir, her okul çocuğunun ezbere bildiği, gelecek çağlardaki insanların torunlarının mezarları başında ağladıkları ve turistlere birkaç yüzyıl sonra gerçekleşecek olan tarihî savaşın gösterildiği pasajı yazan William Borker tarafından daha güçlü bir şekilde geliştirildi.

7 “Social Evolution” kitabında Darwin'in doğal seleksiyon teorisini topluma uygulayan anlayışı reddeden ve doğa ile toplumun farklı şekillerde evrildiğini savunan İngiliz yazar. Kidd'e göre din, toplumların harcıdır ve akıl, tek başına bir yönlendirici olmak için yetersizdir ve akıl yerine sezgi ve manevi değerler insanın gelişiminde daha büyük pay sahibidir. -çn.

İngiltere'nin yirminci yüzyılda Amerika'yla birleşeceğini düşünen Bay Stead ve onun Fransa, Almanya ve Rusya eyaletlerini Amerikan Birliği'ne dâhil ederek Rusya Eyaleti'ni Ra olarak kısaltan genç teğmeni Graham Podge da öne çıkan isimlerdendi.

Ayrıca, gelecekte insanların yaşamında sürekli artan bir düzen ve tertip göreceklerini söyleyen Bay Sidney Webb ve delirip elinde baltayla kırlarda koşturan ve her iki tarafta da aynı sayıda ağaç olmadığında ağaçların dallarını kesen zavallı arkadaşı Fipps de vardı.

Bütün bu zeki adamlar her türlü marifetle yakında ne olacağına dair kehanetlerde bulunuyorlardı ve hepsi de bunu aynı şekilde, deyim yerindeyse “güçlendiğini” gördükleri bir şeyi alıp hayal güçlerinin uzanabildiği yere kadar taşıyarak yapıyorlardı. Bunun, geleceği öngörmenin gerçek ve basit yolu olduğunu söylediler. “Tıpkı,” dedi Dr. Pellkins, güzel bir pasajda, “bir yavru domuzun diğer domuzlardan daha büyük olduğunu gördüğümüzde, anlaşılmasın nın değişmez yasası gereği bir gün bir filden daha büyük olacağını bildiğimiz gibi; tıpkı bir bahçede türeyen yabancı otlar ve karahindibaların daha hızlı göverdiklerini gördüğümüzde, boylarının bacaları aşırıp tüm tedbirlere rağmen evleri görünmez kılacaklarını bildiğimiz gibi; biliyor ve saygıyla kabul ediyoruz ki beşerî siyasette herhangi bir güç, herhangi bir süre boyunca kayda değer bir faaliyet gösterdiğinde, gökyüzüne ulaşana kadar devam edecektir.”

Ve kâhinlerin, insanları (Kâhinleri Kandırmak isimli eski oyuna dâhil ederek) eşi benzeri görülmemiş bir zorluğa soktukları şüphesiz görülüyordu. Onların kehanetlerinden bazılarını yerine getirmeden bir şey yapmak gerçekten zor görünüyordu.

Ama yine de sokaklardaki işçilerin, tarlalardaki köylülerin, denizcilerin, çocukların ve özellikle de kadınların gözlerinde, bilge adamları tam bir şüphe ateşi içinde tutan garip bir bakış vardı. Onların